

מוחאת כפיים

פעם בשבועיים עם ח. רובינשטיין | הפעם: על הקמיצה

07

ביז היוזרת

משברי המילים וההברות הקטועות קלטתי שכל המשפחה כעסה עליה, ובצדק

לעיתים היו הזמנות לשטח, לאולם של ממש, אבל אז הקהל ישב בקפסולות עם שקפים ומפות ניילון עבות, וכל בת ישיבה כשלצידה שני כסאות ריקים... כמה קשה היה לדבר מול קהל כזה, מוסתר במסכות, כשלאורך כל התוכנית אני מנסה לדמיין האם הקהל מחייך, מרוצה, מעקם את הפה או שאולי הוא בכלל מפטפט שם מתחת למסכה...

לחודש אלול הקלטתי סיפור אלולי ונוגע על כוחה של סליחה (שחלק מכן כנראה שמעו אותו במרחבים הקוליים השונים). זה היה סיפור אמיתי שסיפרה לי אשה מארצות הברית. בעלה אירגן בהתנדבות לונה פארק למשפחות מתמודדות, אך בעקבות כשל בטיחותי בגלגל ענק, נפלו שני ילדים ונפצעו קשה בפציעות בלתי הפיכות. אותה אשה לא הצליחה לסלוח לעצמה וחווה רגשות אשמה כואבים מאד. ידידה חדשה ובלתי מוכרת תמכה בה באצילות, ורק לאחר תקופה התגלה לה, שהידידה התומכת שעזרה לה כל כך לאורך כל התקופה היא אמו של הילד שנפצע קשה ונקטעו לו, באשמתם, שתי רגליים. בסיפור הובע הכח המיוחד של הסליחה. סליחה לעצמנו על טעויות שעשינו וסליחה למי שמולנו על פגיעות שפגעו בנו.

אחרי שהקלטתי את הסיפור והוא התחיל לעבור במרחבים הקוליים, הרגשתי עליבות מה. אני עובדת כל כך קשה, מייצרת כל הזמן רעיונות חדשים ומרוויחה עליהם פרוטות. מה הטעם בכל זה? ומתי, ריבונו של עולם, יוכלו לחזור ולהתאסף באולם אחד, כמו בימים הטובים, לתוכנית או לסדנה? והאם בכלל נחזור אי פעם לעמוד מול קהל של מאות נשים באולם אחד סגור?

ואז היא התקשרה אלי. היא דיברה בדמעות וביקשה לא להזדהות: "אני רוצה להודות לך. בעקבות הסיפור שלך במרחב הקולי קיבלתי את המשפחה שלי בחזרה". ופה היא שיתפה אותי בסיפור המשפחתי שלה. "פתחנו עסק שנקלע לחובות, לווייתי כסף מהמשפחה הקרובה - הורים ואחים שלי, כדי לנסות להציל את העסק, אך כל הכספים נבלעו באותו בור מפחיד של חובות. באותה תקופה, כך היא סיפרה לי, אחותי הגדולה חיתנה את הבת

הגעתי לסמינר במרכז הארץ. לבמה עלתה תלמידה מכיתה ט'. התבוננתי בכף היד שלה והתחלתי לאבחן. החמאתי לה ותיארתי את המעלות והחוזקות שלה, לקצב מחיאות הכפיים של חברותיה. בסיום התוכנית פניתי למנהלת והסבתי את תשומת ליבה, שכדאי לבדוק מה קורה עם הנערות הטטית ההיא שעלתה ראשונה לבמה. נראה לי שהיא ממש סובלת בסמינר, קשה לה מאד בחברה (ראיתי את הקמיצה שלה כפופה מאד). המנהלת הופתעה. "היא אמנם שקטה ועדינה, אבל לא נראה לי שהיא סובלת חברתית" ובכל אופן הבטיחה לבדוק את הדברים. אחרי יומיים התקשרה אלי מחנכת הכיתה וסיפרה, שבעקבות הדברים היא קראה לתלמידה לשיחה והתברר ש"החברה הטובה" של הנערות המדוברת מציקה לה מאד ושולטת בה שליטה מלאה: קונה לה מתנות, יוצאת איתה למסדרונות הסמינר; ובמקביל פוגעת בה, מסבירה לה כמה חסד היא עושה עימה כשהיא מתיידדת איתה ומעירה לה לעיתים תכופות שהיא תינוקית וילדותית.

"את כל זה היא עברה ואני לא הבחנתי?" שאלה המחנכת בכאב. "אני פשוט לא מאמינה!" אני דווקא האמנתי, כי הקמיצה של הנערה הזו סיפרה את הסיפור הכואב שלה.

בשבוע שעבר הפעלתי תוכנית בכינר לצוות של גני בית יעקב. לאחר התוכנית ניגשו אלי נשים לאבחון אישי. אחת מהן הרימה את ידיה וגם אצלה הקמיצה היתה כפופה. סיפרתי לה שהיא חווה ייסורי מצפון וקונפליקט בין הבית לעבודה. "את מרגישה שהעבודה שואבת אותך והילדים מפסידים", אמרתי לה. היא סיפרה שבשנים האחרונות היא קודמה בעבודה ויש עליה יותר אחריות. "אני נהנית מזה, אבל לא מצליחה לישון בלילה. אני מרגישה שהעול והאחריות פוגעים באמהות שלי".

הקשבתי לה כשהיא תיארה את הקושי באיזון בין הבית לעבודה. הלוואי שהייתי יכולה לתת לה איזו נוסחת פלאים שתרגיע ייסורי מצפון אמהיים, אבל שנים שאני מחפשת את מרשם הקסם הזה, וגם אני עדיין לא הגעתי אליו...

תרמנה את שתי הידיים. איזו אצבע מתכופפת אצלכם? (פנימה, לכיוון בטן כך היד) לכל אצבע יש את המשמעות שלה. קמיצה כפופה פנימה אצל ילדים ונוער מראה על קושי וקונפליקטים במקום הלימודים (בדרך כלל מדובר בקושי חברתי, לעיתים רחוקות זה נובע מקושי לימודי).

קמיצה כפופה אצל נשים ואמהות - מראה על ייסורי מצפון מתפקוד בית מול עבודה.

קמיצה צמודה לאמה (כשאינן רווח בין שתי האצבעות האלו והאשה מניפה את היד כששתי האצבעות צמודות), מוכיחה על חסכנות, דאגה כלכלית מעיקה או חיים מתוך משטר כלכלי מחושב.

הראשונה שלה והיתה זקוקה לכסף שהלוותה לי, ולא היה לי מאיפה להחזיר לה שקל. וכאן התייפחה הגברת מעבר לשפופרת ואך בקושי הצלחתי להבין מה היא מספרת מעבר לקו. משברי המילים וההברות הקטועות קלטתי, שכל המשפחה כעסה עליה. כולם רצו, ובצדק, את הכסף שהלוו לה ושהיא התחייבה להחזיר. ככל שעבר הזמן, העמיק הכעס. הם היו כולם נגד אחת, ומוויכוח והבעת כאב זה הפך למריבה משפחתית סוערת. "את מבינה?" היא בכתה לטלפון, "כבר שנתיים הם לא מדברים איתי. אחי חיתן מאז ילד והזמנה קפואה וקרה חיכתה לי בתיבת הדואר. מה שהכי כאב לי מכל התסבוכות הכלכלית היה, שהפסדתי את המשפחה שלי. אתמול התקשרה אלי אחותי, כשראיתי את המספר שלה על הצג, לא האמנתי! היא דיברה בוועידה יחד עם אחות נוספת.

מה שהיה שם בשיחה הוא אישי ורגיש מדי, וקשה לי לשתף בו. אני כן רוצה לספר לך, שבסוף השיחה הן מחלו לי בלב שלם. כששאלתי אותן מה גרם להן פתאום להבין ולמחול, הן הזמינו אותי להקשיב לסיפור שלך במרחב הקולי. אתמול הייתי נסערת ונרגשת עדיין מהשיחה וההתקרבות, אבל היום הקשבתי לסיפור שלך ורציתי לומר לך תודה!"

הסיפור שלה הלך איתי כל היום. הודיתי לה' ששלח לי תשובה לתסכול והמתיק לי את השאלה של: בשביל מה אני עובדת כל כך קשה?

כל אחת מאיתנו מגיעה לרגעים כאלו בהם היא מתוסכלת מהעבודה הקשה, מהתקופה הלחוצה. בואו נזכיר לעצמנו, שבמקום ששם אותי ה' עכשיו, בו בדיק יש לי תפקיד מיוחד ושליחות! •